Universal Declaration of Human Rights - Serbian (Cyrillic)

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, http://www.unicode.org/udhr.

ОПШТА ДЕКЛАРАЦИЈА О ПРАВИМА ЧОВЕКА

УВОД

Пошто је йризнавање урођеної достојанства и једнаких и неотуђивих йрава свих чланова људске йородице темељ слободе, йравде и мира у свету;

йошто је нейоштовање и йрезирање йрава човека водило варварским йостуйцима, који су вређали савест човечанства, и йошто је стварање света у којем ће људска бића уживати слободу їовора и веровања и бити слободна од страха и немаштине йроїлашено као највиша тежња свакої човека;

йошѿо је биѿно да йрава човека буду зашѿићена йравним сисѿемом како човек не би био йриморан да као крајњем излазу йрибеїне йобуни йрошив ѿираније и уїњешавања;

йошѿо је биѿно да се йодсѿиче развој йријаѿељских односа међу народима;

йошѿо су народи Уједињених нација у Повељи йоново йроїласили своју веру у основна йрава човека, у досѿојансѿво и вредносѿ човекове личносѿи и равнойравносѿ мушкараца и жена и йошѿо су одлучили да йодсѿичу друшѿвени найредак и йобољшају живоѿни сѿандард у већој слободи;

йошѿо су се државе чланице обавезале да у сарадњи с Уједињеним нацијама обезбеде ойшѿе йошѿовање и йримену људских йрава и основних слобода;

йошѿо је ойшѿе схваѿање ових йрава и слобода од највеће важносѿи за йуно осѿварење ове обавезе,

ГЕНЕРАЛНА СКУПШТИНА ПРОГЛАШАВА

ОВУ ОПШТУ ДЕКЛАРАЦИЈУ О ПРАВИМА ЧОВЕКА као заједнички домеш који шреба да йосшиїну сви народи и све нације да би сваки йојединац и сваки орїан друшшва, имајући ову Декларацију сшално на уму, шежио да учењем и васйишавањем дойринесе йошшовању ових йрава и слобода да би се йосшуйним унушрашњим и међународним мерама обезбедило њихово ойшше и сшварно йризнање и йошшовање како међу народима самих држава чланица, шако и међу народима оних шеришорија које су йод њиховом уйравом.

Члан 1.

Сва људска бића рађају се слободна и једнака у досшојансшву и йравима. Она су обдарена разумом и свешћу и шреба једни йрема другима да йосшуйају у духу брашсшва.

Члан 2.

Сваком ūриūagajy сва ūрава и слободе ūроїлашене у овој Декларацији без икаквих разлика у ūоїледу расе, боје, ūола, језика, вероисūовесѿи, ūолиѿичкої или друїої мишљења, националної или друшѿвеної ūорекла, имовине, рођења или друїих околносѿи.

Даље, неће се ūравиѿи никаква разлика на основу ūолиѿичкоī, ūравноī или међународноī сѿаѿуса земље или ѿериѿорије којој неко лице ūриūада, било да је она независна, ūод сѿараѿељсѿвом, несамоуūравна, или да јој је сувереносѿ на ма који друīи начин оīраничена.

Члан 3.

Свако има йраво на живой, слободу и безбедносй личносйи.

Члан 4.

Нико се не сме држаши у ройсшву или йошчињеносши: ройсшво и шрїовина робљем забрањени су у свим облицима.

Члан 5.

Нико не сме биши йодврїнуш мучењу или свирейом, нечовечном или йонижавајућем йосшуйку или казни.

Члан 6.

Свако има йраво да свуда буде йризнай као йравни субјекй.

Члан 7.

Сви су ūред законом једнаки и имају ūраво без икакве разлике на ūодједнаку законску зашѿиѿу. Сви имају ūраво на једнаку зашѿиѿу ūроѿив било какве дискриминације којом се крши ова Декларација и ūроѿив свакоī ūодсѿицања на овакву дискриминацију.

Члан 8.

Свако има ūраво да īа надлежни национални судови ефикасно шѿиѿе од дела кршења основних ūрава која су му ūризнаѿа усѿавом или законом.

Члан 9.

Нико не сме биши йроизвољно ухайшен, йришворен, ниши йрошеран.

Члан 10.

Свако има йошиўно једнако йраво на йравично јавно суђење йред независним и нейрисшрасним судом који ће одлучиши о његовим йравима и обавезама, и о основаносши сваке кривичне ойшужбе йрошив њега.

Члан 11.

- 1. Свако ко је ойшужен за кривично дело има йраво да буде смашран невиним док се на основу закона кривица не докаже на јавном суђењу на којем су му обезбеђене све јараншије йошребне за њејову одбрану.
- 2. Нико не сме биши осуђен за дела или йройусше који нису йредсшављали кривично дело йо националном или међународном йраву у време када су извршени. Исшо шако не сме се изрицаши шежа казна од оне која се моїла йримениши у време када је кривично дело извршено.

Члан 12.

Нико не сме биши изложен йроизвољном мешању у йривашни живош, йородицу, сшан или йрейиску, ниши найадима на часш и уїлед. Свако има йраво на законску зашшишу йрошив оваквої мешања или найада.

Члан 13.

- 1. Свако има йраво на слободу крешања и избора сшановања у їраницама йоједине државе.
- 2. Свако има йраво да найусши било коју земљу, укључујући власшишу, и да се враши у своју земљу.

Члан 14.

- 1. Свако има йраво да шражи и ужива у друїим земљама ушочишше од йроїањања.
- 2. На ово йраво се нико не може йозваши у случају їоњења за кривична дела која нису йолишичкої каракшера или йроїона збої дела која су у суйрошносши са циљевима и начелима Уједињених нација.

Члан 15.

- 1. Свако има йраво на држављансшво.
- 2. Нико не сме самовољно биши лишен свої држављансшва ниши йрава да йромени држављансшво.

Члан 16.

- 1. Пунолешни мушкарци и жене, без икаквих оїраничења у йоїледу расе, држављансшва или вере, имају йраво да склойе брак и да оснују йородицу. Они су равнойравни йриликом склайања брака, за време њеїової шрајања и йриликом њеїової развода.
- 2. Брак се закључује само слободним и йошиуним йрисшанком лица која сшуйају у брак.
- 3. Породица је йриродна и основна ћелија друшшва и има йраво на зашшишу друшшва и државе.

Члан 17.

- 1. Свако има йраво да йоседује имовину, сам као и у заједници с друїима.
- 2. Нико не сме биши самовољно лишен имовине.

Члан 18.

Свако има йраво на слободу мисли, савести и вере; ово йраво укључује слободу йромене вере или убеђења и слободу да човек, било сам или у заједници с друїима, јавно или йриватно, уйражњава своју веру или убеђење йутем наставе, вршења култа и обављања обреда.

Члан 19.

Свако има йраво на слободу мишљења и изражавања, што обухвата и йраво да не буде узнемираван збої свої мишљења, као и йраво да тражи, йрима и шири обавештења и идеје било којим средствима и без обзира на їранице.

Члан 20.

- 1. Свако има йраво на слободу мирної окуйљања и удруживања.
- 2. Нико не може биши йриморан да йрийада неком удружењу.

Члан 21.

- 1. Свако има йраво да учесшвује у уйрављању својом земљом, нейосредно или йреко слободно изабраних йредсшавника.
- 2. Свако има йраво да на равнойравној основи сѿуйа у јавну службу у својој земљи.
- 3. Воља народа је основа државне власши; ова воља шреба да се изражава на йовременим и слободним изборима, који ће се сироводиши ойшшим и једнаким иравом гласа, шајним гласањем или одговарајућим

йосшуйком којим се обезбеђује слобода їласања.

Члан 22.

Свако, као члан друшшва, има йраво на социјално осиїурање и йраво да осшварује йривредна, друшшвена и кулшурна йрава неойходна за своје досшојансшво и за слободан развој своје личносши, уз йомоћ државе и међународне сарадње, а у складу с орїанизацијом и средсшвима сваке државе.

Члан 23.

- 1. Свако има ūраво на рад, на слободан избор заūослења, на ūравичне и задовољавајуће услове рада и на заштиту од незаūослености.
- 2. Свако, без икакве разлике, има ūраво на једнаку ūлаѿу за једнаки рад.
- 3. Свако ко ради има йраво на йраведну и задовољавајућу накнаду која њему и њеїовој йородици обезбеђује еїзисшенцију која одїовара људском досшојансшву и која ће, ако буде йошребно, биши уйошйуњена друїим средсшвима социјалне зашшише.
- 4. Свако има йраво да образује и да сшуйи у синдикаше ради зашшише својих иншереса.

Члан 24.

Свако има йраво на одмор и разоноду, укључујући разумно оїраничење радної времена и йовремени йлаћени одмор.

Члан 25.

- 1. Свако има йраво на живошни сшандард који обезбеђује здравље и блаїосшање, њеїово и њеїове йородице, укључујући храну, одећу, сшан и лекарску неїу и йошребне социјалне службе, као и йраво на осиїурање у случају незайосленосши, болесши, инвалидносши, удовишшва, сшаросши, или друїих случајева їубљења средсшава за издржавање услед околносши независних од њеїове воље.
- 2. Мајке и деца имају ūраво на нарочиѿо сѿарање и ӣомоћ. Сва деца, рођена у браку или ван њеīа, уживају једнаку социјалну зашѿиѿу.

Члан 26.

- 1. Свако има ūраво на школовање. Школовање ѿреба да буде бесūлаѿно бар у основним и нижим школама. Основна насѿава је обавезна. Техничка и сѿручна насѿава ѿреба да буде оӣшѿе досѿуӣна, а виша насѿава ѿреба да буде свима ӣодједнако ӣрисѿуӣачна на основу уѿврђених криѿеријума.
- 3. Родишељи имају йрвенсшвено йраво да бирају врсшу школовања за своју децу.

Члан 27.

- 1. Свако има ūраво да слободно учесшвује у кулшурном живошу заједнице, да ужива у умешносши и да учесшвује у научном наūрешку и у добробиши која ошуда ūроисшиче.
- 2. Свако има йраво на заштиту моралних и материјалних интереса који йроистичу из било кої научної, књижевної или уметничкої дела чији је он творац.

Члан 28.

Свако има ūраво на друшшвени и међународни ūоредак у којем ūрава и слободе објављени у овој Декларацији моїу биши ūошūуно осшварени.

Члан 29.

- 1. Свако има дужносш йрема заједници која једина омоїућава слободно и йуно развијање њеїове личносши.
- 2. У вршењу својих йрава и осшваривању слобода свако може биши йодврїнуш само оним оїраничењима која су йредвиђена законом у циљу обезбеђења нужної йризнања и йошшовања йрава и слобода друїих и у циљу задовољења йравичних захшева морала, јавної йорешка и ойшшеї блаїосшања у демокрашском друшшву.
- 3. Ова ūрава и слободе ни у ком случају не моїу се извршава*ш*и ūрошивно циљевима и начелима Уједињених нација.

Члан 30.

Ниједна одредба ове Декларације не може се шумачиши као йраво за ма коју државу, їруйу или лице да йредузима било коју акшивносш или да врши било какву радњу усмерену на йонишшење йрава и слобода који су у њој садржани.